

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-6 от 13.02.2018 г. за военномедицинска експертиза

(обн., ДВ, бр. 23 от 2018 г.; изм., бр. 66 от 2018 г., бр. 44 и бр. 87 от 2019 г., бр. 58 от 2020 г., бр. 88 от 2021 г. и бр. 62 от 2022 г.)

Издадена от министъра на отбраната, обн, ДВ, бр. 4 от 13.01.2026 г., в сила от 13.01.2026 г

§ 1. В чл. 5, ал. 3 се създава т. 8:

„8. при преназначаване на друга длъжност с различни изисквания за медицинска годност съгласно медицинските стандарти в обем, определен в приложение № 12; извършва се в ЦВМК или ФВМК преди заемане на новата длъжност.“

§ 2. Създава се чл. 27а:

„Чл. 27а. (1) Кандидатите за обучение във висшите военни училища и приемане на военна служба с установена зрителна острота под 0,5, с корекция от 1,0 до $\pm 3,0$ dpt, могат да бъдат решени като годни за обучение и/или военна служба по специализации и длъжности, посочени в приложение № 24.

(2) Военнослужещите, на които предстои преназначаване на друга длъжност с различни изисквания за медицинска годност по приложение № 24, съгласно медицинските стандарти, се явяват в ЦВМК или ФВМК, по реда на чл. 21.“

§ 3. В чл. 31, ал. 1 след думите „чл. 3, т. 8 и 9“ се поставя запетая и се добавя „по чл. 5, ал. 3, т. 8“.

§ 4. В приложение № 1 към чл. 3:

1. В Част I – Медицински стандарти за определяне годността за служба по заболявания и състав:

1.1. В Клас VII. Болести на окото и придатъците му (H00-H59), Болести на мускулите на окото, нарушение на бинокулярното движение на очите, акомодацията и рефракцията (H49-H52), по р. H52 Нарушение на рефракцията и акомодацията:

1.1.1. в буква „а“:

– думите „над $\pm 5,0$ dpt“ се заменят с „над $\pm 3,0$ dpt“;

– решението се изменя така: „по колони по 1, 2 и 3 решението е негоден, а по колона 4 и 5 по чл. 7“;

1.1.2. в буква „б“ думите „до $\pm 5,0$ dpt“ се заменят с „до $\pm 3,0$ dpt“.

1.2. В раздел СПЕЦИФИЧНИ УКАЗАНИЯ И ТЪЛКУВАНИЯ:

1.2.1. В Клас IV. Болести на ендокринната система, разстройство на храненето и на обмяната на веществата (E00-E90), Захарен диабет (E10-E14) думите „Решенията са дадени в табличната част“ се заменят с:

„E10 Инсулинозависим захарен диабет (ИЗЗД)“

При установен ИЗЗД освидетелстваните са негодни по всички графи. Военнослужещи по гр. 4 с гликиран хемоглобин $\leq 7,49$ %, без или с леки форми на микроваскуларни усложнения – полиневропатия лека степен и/или непролиферативна ретинопатия и/или нефропатия без значимо увреждане на бъбречната функция (микроалбуминурия от 30 до 300 mg за 24 часа и eGFR от 60 до 89 ml/min/1.73 m²), се освидетелстват в индивидуален порядък в ЦВМК през период от 6 месеца, с проведени ЕМГ и очни дъна (веднъж годишно) и с ограничения в службата в зависимост от здравно-производствената характеристика.

При стойности на гликиран хемоглобин, по-високи $\geq 7,50$ %, се провежда клинично изследване и промяна в терапията, хранително-диетичния и двигателния режим, като освидетелстването в ЦВМК е през 3 месеца до достигане на гликиран хемоглобин $\leq 7,49$ %.

Ако въпреки промяната на терапията, хранително-диетичния и двигателния режим стойностите на гликирания хемоглобин останат $\geq$ от 7,50 % и поддържане на кръвна захар на гладно ≥ 10 mmol/l и кръвна захар постпрандиално ≥ 13 mmol/l при клинично проследяване в рамките на 18 месеца и/или наличие на едно или повече по-тежки усложнения: прогресираща полиневропатия средна към тежка степен, пролиферативна ретинопатия, нефропатия със значително увреждане на бъбречната функция (микроалбуминурия над 300 mg за 24 часа и eGFR ≤ 60 ml/min/ 1.73 m²), чести и/или регистрирани тежки хипогликемични епизоди или авансирани макроваскуларни увреждания, военнослужещите по гр. 4 се решават негодни.

E11 Неинсулинозависим захарен диабет (НИЗЗД)

При установен НИЗЗД без инсулинолечение, освидетелстваните по гр. 1, 2, 3 и 5 са негодни.

Военнослужещи по гр. 4 с гликиран хемоглобин $\leq 7,49$ %, без усложнения, се освидетелстват, като годни през 6 месеца, с ограничения в службата в зависимост от здравно-производствената характеристика.

Военнослужещи по гр. 4 с гликиран хемоглобин $\leq 7,49$ %, с леки форми на микроваскуларни усложнения – полиневропатия лека степен и/или непролиферативна ретинопатия и/или нефропатия без значимо увреждане на бъбречната функция (микроалбуминурия от 30 до 300 mg за 24 часа и eGFR от 60 до 89 ml/min/1.73 m²), се освидетелстват в индивидуален порядък в ЦВМК през период от 6 месеца, с проведени

ЕМГ и изследване на очни дъна (веднъж годишно) и с ограничения в службата в зависимост от здравно-производствената характеристика.

При стойности на гликиран хемоглобин $\geq 7,50\%$ се провежда клинично изследване и промяна на терапията, хранително-диетичния и двигателния режим, като освидетелстването в ЦВМК е през 3 месеца до оптимизиране хода на заболяването.

Ако въпреки промяната на терапията, хранително-диетичния и двигателния режим стойностите на гликиран хемоглобин останат $\geq 7,50\%$, при клинично проследяване в рамките на 18 месеца и при поява на по-тежки усложнения: полиневропатия средна към тежка степен, пролиферативна ретинопатия, нефропатия със значително увреждане на бъбречната функция, (микроалбуминурия над 300 mg за 24 часа и $eGFR \leq 60 \text{ ml/min/1.73 m}^2$), регистрирани чести или тежки хипогликемични епизоди или авансирани макроваскуларни усложнения, военнослужещите по гр. 4 се решават негодни.

При установен НИЗД с вторично изчерпване (на инсулинолечение) освидетелстваните са негодни по всички графи.

Военнослужещи по гр. 4 се решават, както при установен ИЗЗД.“

1.2.2. В Клас VII. Болести на окото и придагъщите му (H00-H59), подклас Болести на мускулите на окото, нарушение на бинокулярното движение на очите, акомодацията и рефракцията (N49-H52), H52 Нарушение на рефракцията и акомодацията, след абзаца „– кандидатите за определени специалности, отразени в приложение № 3, т. 7 са годни за при зрителна острота 0,7 на всяко око без корекция, с корекция до 1,0“ се добавя нов абзац:

„– кандидати за военна служба и за обучение във ВВУ за определени длъжности и специализации, отразени в приложение № 24, при установена зрителна острота под 0,5 на всяко око без корекция, с корекция до 1,0 до $\pm 3,0 \text{ dpt}$, са годни по гр. 1 и гр. 2“.

2. В Част II. МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ ГОДНОСТТА ЗА ЛЕТАТЕЛНА ДЛЪЖНОСТ ПО ЗАБОЛЯВАНИЯ И СЪСТАВ, УКАЗАНИЯ И ТЪЛКУВАНИЯ НА ОТДЕЛНИТЕ РУБРИКИ, ОПРЕДЕЛЯНЕ ГОДНОСТТА ЗА ЛЕТАТЕЛНА ДЛЪЖНОСТ:

2.1. В Клас IV. Болести на ендокринната система, разстройство на храненето и на обмяната на веществата (E00-E90), Захарен диабет (E10-E14), думите „Случаите със захарен диабет II тип без медикаментозно лечение с добър гликемичен контрол по графи 1, 3, 4, 5, 7 и 8 са годни с контролни кръвнoзахарни, уринозахарни профили и гликиран хемоглобин на 6 месеца. Пилотите по графи 2, 3, 4 са годни за летателна работа на самолети и вертолети с двойно управление. Началото на медикаментозната терапия за контрол на гликемията изисква период от 30 дни на забрана за летателна работа, с оглед установяване отсъствието на значими странични ефекти.

Решенията са дадени в табличната част.“

се заменят с:

„E10 Инсулинозависим захарен диабет (ИЗЗД)

При установен ИЗЗД освидетелстваните по всички графи са негодни.

E11 Неинсулинозависим захарен диабет (НИЗЗД)

При установен НИЗЗД освидетелстваните по всички графи са негодни.

При доказана 30-дневна стабилност на гликиран хемоглобин $\leq 7\%$ и без диабетни усложнения по гр. 5 и 8 се обсъжда индивидуална годност, а по гр. 3 и 4 се обсъжда индивидуална годност само за втори пилот.

При установен НИЗЗД с вторично изчерпване (на инсулинолечение) освидетелстваните са негодни по всички графи.“

2.2. В Клас VIII. Болести на ухото и на мастоидния израстък (H60-H95), абзац трети думите „при кандидати за РП УВД и“ се заличават.

3. В Част III. МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ ГОДНОСТТА ЗА ПЛАВАТЕЛНА ДЛЪЖНОСТ ПО ЗАБОЛЯВАНИЯ И СЪСТАВ, УКАЗАНИЯ И ТЪЛКУВАНИЯ НА ОТДЕЛНИТЕ РУБРИКИ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ ГОДНОСТТА ЗА ПЛАВАТЕЛНА ДЛЪЖНОСТ, Клас VII. Болести на окото и придатъците му (H00-H59), Болести на мускулите на окото, нарушения на бинокулярното движение на очите, акомодацията и рефракцията (H49-H52), H52 Нарушения на рефракцията и акомодацията, по графа 1, думите „зрителна острота 1.0 без корекция за всяко око; за останалите специализации – са годни при зрителна острота 0.7 за всяко око без корекция и до 1.0 с допустимата корекция;“ се заменят със „зрителна острота 0.7 на всяко око без корекция; за специализации „Корабни машини и механизми за ВМС“, „Военноморски комуникационни и радиотехнически системи“ и „Логистика на формиранията от ВМС“ са годни при зрителна острота 0.5 на всяко око без корекция и до 1.0 с допустимата корекция;“.

4. В Част IV. МЕДИЦИНСКИ СТАНДАРТИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ ГОДНОСТТА НА ЕКИПАЖИ НА БЕЗПИЛОТНИ ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ ПО ЗАБОЛЯВАНИЯ И СЪСТАВ, УКАЗАНИЯ И ТЪЛКУВАНИЯ НА ОТДЕЛНИТЕ РУБРИКИ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ ГОДНОСТТА НА ЕКИПАЖИ НА БЕЗПИЛОТНИ ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ ПО ЗАБОЛЯВАНИЯ И СЪСТАВ:

1. В Клас IV. Болести на ендокринната система, разстройство на храненето и на обмяната на веществата (E00-E90), Захарен диабет (E10-E14), думите „Решенията са дадени в табличната част“ се заменят с:

„E10 Инсулинозависим захарен диабет (ИЗЗД)

При установен ИЗЗД освидетелстваните са негодни по всички графи.

E11 Неинсулинозависим захарен диабет (НИЗЗД)

При установен НИЗЗД без инсулинолечение, освидетелстваните са негодни по всички графи.

Военнослужещи по гр. 2, 4, 6, 8 и 10 с гликиран хемоглобин $\leq 7,49$ %, с леки форми на микроваскуларни усложнения – полиневропатия лека степен и/или непролиферативна ретинопатия и/или нефропатия без значимо увреждане на бъбречната функция (микроалбуминурия от 30 до 300 mg за 24 часа и eGFR от 60 до 89 ml/min/1.73 m²), се освидетелстват в индивидуален порядък в ЦВМК през период от 6 месеца, с проведени ЕМГ и очни дъна (веднъж годишно) и с ограничения в службата в зависимост от здравно-производствената характеристика.

При стойности на гликиран хемоглобин $\geq 7,50$ % се провежда клинично изследване и промяна на терапията, хранително-диетичния и двигателния режим, като освидетелстването в ЦВМК е през 3 месеца до оптимизиране хода на заболяването.

Ако въпреки промяната на терапията, хранително-диетичния и двигателния режим стойностите на гликиран хемоглобин останат $\geq$ от 7,50 %, при клинично проследяване в рамките на 18 месеца и при поява на по-тежки усложнения: полиневропатия средна към тежка степен, пролиферативна ретинопатия, нефропатия със значително увреждане на бъбречната функция, микроалбуминурия над 300 mg за 24 часа и eGFR ≤ 60 ml/min/1.73 m², чести или тежки регистрирани хипогликемични епизоди или авансирани макроваскуларни усложнения, военнослужещите по гр. 4 се решават негодни.

При установен НИЗЗД с вторично изчерпване (на инсулинолечение) освидетелстваните са негодни по всички графи.“

2. В Клас VIII. Болести на ухото и на мастоидния израстък (H60-H95):

2.1. В абзац първи в изречението „Основни изисквания за кандидати за екипажи на безпилотни летателни апарати по отношение слухов и вестибуларен анализатор:“ думите „и вестибуларен“ се заличават.

2.2. Абзац втори „Вестибуларен анализатор: изследването на вестибуларния анализатор се извършва по метода ПКУК – прекъсната кумулация ускоренията на Кориолис за време от 1 (една) минута. Изследването е еднократно и може да бъде повторено при кандидатите след 6 месеца.“ се заличава.

2.3. Абзац трети „При случаите на преживяна закрыта травма на главата със загуба на съзнание при летателния състав се провежда изследване на ВВУ не по рано от 6 месеца, а при травма на главата без загуба на съзнание не по рано от месец от датата след травмата след консултация с невролог.“ се заличава.

§ 5. В приложение № 9 към чл. 5, ал. 3, т. 2 Медицинско освидетелстване на военнослужещи и резервисти на летателна длъжност, на кандидати за летателно обучение и кандидати за служба в доброволния резерв на летателна длъжност:

1. Абзац втори се изменя така:

„Редът и графикът за явяване на военнослужещите/резервистите за освидетелстване се определя със заповед на министъра на отбраната, съответния командир на структура по чл. 60д от ЗОВСРБ и началниците на ВА, ВВУ и ВМА.“

2. В раздел „ВИДОВЕ МЕДИЦИНСКИ ОСВИДЕТЕЛСТВАНИЯ ЗА ЛЕТАТЕЛНА ДЛЪЖНОСТ“:

2.1. В т. 7, абзац 11 изречението „На военнослужещите/резервистите се изследват функционалното състояние на сърдечносъдовата система и мастната обмяна (Таблица № 2).“ се заменя с „На военнослужещите/резервистите се изследват функционалното състояние на сърдечносъдовата система (VELOEROMETRIA) и мастната обмяна (Таблица № 2).“

2.2. Таблица № 2 се изменя така:

”

Вид изследване	Контингенти военнослужещи/резервисти	Срокове на извършване
Велоергометрия	Пилоти от изстребителна и щурмова авиация	На 35, 40, 45 г. и след това ежегодно
	Пилоти на транспортни самолети и вертоleti	На 35, 40, 45 г. и след това ежегодно
	Други членове на екипажа не- пилоти	На 40, 45, 50 г. и след това ежегодно
	Парашутисти	На 35, 40, 45 г. и след това ежегодно
Мастна обмяна (холестерол и триглицериди)	Кандидати за летателно обучение и парашутисти	По време на освидетелстването
	Курсанти летателни специалности II курс	По време на освидетелстването
	Всички категории военнослужещи/резервисти на летателна длъжност и парашутисти	На 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55 и 60 г.

“

2.3. Изречението „Редът за провеждане на освидетелстването се определя със заповед на командването.“ се заличава.

§ 6. В заглавието на приложение № 12 думите „към чл. 5, ал. 3, т. 3 и 4“ се заменят с „към чл. 5, ал. 3, т. 3, 4 и 8“.

§ 7. Създава се приложение № 24:

„Приложение № 24 към чл. 27а

СПИСЪК

на специализации във Висшите военни училища и длъжности при кандидати за военна служба, при които при установена зрителна острота под 0,5 на всяко око без корекция, с корекция до 1,0 до $\pm 3,0$ dpt могат да бъдат решени, като годни за обучение и/или военна служба

Номер по ред	СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ВЪВ ВИСШИТЕ ВОЕННИ УЧИЛИЩА
	НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ
1.	Материални ресурси, придвижване и транспорт
2.	Танкова и автомобилна техника
3.	Комуникационна техника и технологии
4.	Компютърни системи и киберсигурност
5.	Артилерийско и зенитно въоръжение, стрелково оръжие, оптика и бойни припаси
	ВИСШЕ ВОЕННОВЪЗДУШНО УЧИЛИЩЕ
1.	Летателни апарати и авиационни двигатели
2.	Авиационно въоръжение
3.	Комуникационни, информационни и навигационни системи
4.	Авиационни, електроприборни и автоматични системи
5.	Логистика на формированията от Военновъздушните сили
6.	Системи за въздушно наблюдение, разузнаване и контрол
	ВИСШЕ ВОЕННОМОРСКО УЧИЛИЩЕ
1.	Медицинско осигуряване на въоръжените сили

2.	Кибероперации
3.	Мехатроника

Номер по ред	ДЛЪЖНОСТ ЗА ВОЕННА СЛУЖБА
	ВЪОРЪЖЕНИ СИЛИ
1.	Лаборант-анализатор
2.	Младши техник
3.	Младши топогеодезист-изчислител
4.	Техник по ремонт на ...
5.	Физик-лаборант
6.	Хидроакустик-електротехник
7.	Хидротехник
8.	Автогрейдерист
9.	Автотенекеджия
10.	Агрегатчик
11.	Антенен механик
12.	Артилерист-радиометрист
13.	Багерист
14.	Вахтен оператор
15.	Водач на екскаватор
16.	Водач на земекопна машина
17.	Вододобивчик
18.	Водопроводчик
19.	Геодезист-хидрограф
20.	Дизелист
21.	Диспечер (планшетист)
22.	Дърводелец
23.	Електроагрегатчик
24.	Електромеханик-акумулаторист
25.	Електромеханик-дизелист
26.	Електромеханошлосер
27.	Електроосветител
28.	Енергетик
29.	Жироскопист
30.	Завеждащ хранилище (за ...)
31.	Звукометрист

32.	Изпитател
33.	Кабелен майстор/механик/монтър
34.	Компресорист
35.	Майстор по ремонт на ...
36.	Машинен механик
37.	Машинист на товарачна машина
38.	Метеонаблюдател
39.	Метеоролог
40.	Младши автоелектромеханик
41.	Младши автокранист
42.	Младши автомеханик
43.	Младши автомонтър
44.	Младши администратор (на ...)
45.	Младши акумулаторист
46.	Младши артилерийски радиометрист
47.	Младши баталер
48.	Младши булдозерист
49.	Младши ВЧ механик
50.	Младши готвач
51.	Младши екскаваторчик
52.	Младши електромеханик
53.	Младши електротехник
54.	Младши ЗАС телеграфен механик
55.	Младши ЗАС телефонен механик
56.	Младши изчислител
57.	Младши изчислител-планшетист
58.	Младши кабелен монтажник
59.	Младши катерист
60.	Младши лаборант
61.	Младши лабораторист
62.	Младши механик на ...
63.	Младши механик-регулировчик
64.	Младши оператор (по .../на ...)
65.	Младши планшетист
66.	Младши радиомайстор
67.	Младши радиометрист
68.	Младши радиомеханик (на ...)

69.	Младши радиооператор
70.	Младши радиоразузнавач-пеленгаторчик
71.	Младши радиорелеен механик
72.	Младши радиорелейчик
73.	Младши радиотелеграфист
74.	Младши телеграфен механик
75.	Младши телеграфист
76.	Младши телефонен ЗАС механик
77.	Младши телефонен механик
78.	Младши телефонен техник
79.	Младши техник по ...
80.	Монтажник
81.	Монтьор (на ...)
82.	Мостостроител
83.	Мотокарист
84.	Номер на ракетно-пускова установка
85.	Номер от разчет
86.	Оператор на КИТ
87.	Оператор на шифрова техника
88.	Отчетник на шифрови документи
89.	Печатар
90.	Помощник-готвач
91.	Помощник-оператор
92.	Проектант-картограф
93.	Радионастройчик
94.	Радиосондист-метеонаблюдател
95.	Радиотелефонист
96.	Санитар
97.	Стругар
98.	Стругаро-фрезист
99.	Стругаро-шлосеро монтьор
100.	Стругар-шлосер
101.	Техник-лаборант
102.	Топогеодезист
103.	Тракторист
104.	Фадромист
105.	Финишьор

106.	Фотолаборант
107.	Хидроакустик
108.	Хлеббар-сладкар
109.	Хлебопекар
110.	Шлосер
111.	Шофьор-агрегатчик
112.	Шофьор-акумулаторист
113.	Шофьор-багерист
114.	Шофьор-оператор
115.	Шофьор-радиотелеграфист
116.	Шофьор-радиотелефонист
117.	Шофьор-санитар
118.	Бояджия
119.	Войник за поддръжка, обслужване и охрана на войсковия район
120.	Деловодител
121.	Деловодител-калкулант
122.	Дешифраторчик
123.	Зареждач
124.	Зидаро-мазач
125.	Касиер
126.	Киномеханик
127.	Книговодител
128.	Копист
129.	Корпусник
130.	Линееен надзорник
131.	Магазинер
132.	Манипулант
133.	Маскировчик
134.	Младши дежурен (в .../ по ...)
135.	Младши експедитор
136.	Младши изпълнител
137.	Младши куриер
138.	Младши писар
139.	Младши приемчик
140.	Младши санитарен инструктор
141.	Младши специалист по ...
142.	Младши телефонист

143.	Младши фелдегер
144.	Огняр
145.	Озвучител
146.	Осветител
147.	Подавач (на данни)
148.	Полигончик
149.	Помощник-дежурен
150.	Помощник-снабдител на кораб
151.	Понтонер
152.	Поставач
153.	Прожекторист
154.	Пълнач
155.	Пътен строител
156.	Работник в кухня
157.	Работник в склад
158.	Регулировчик
159.	Санитар-дезинфектор
160.	Санитар-носач
161.	Сондъор
162.	Специалист I степен по ...
163.	Строителен специалист
164.	Такелажник
165.	Тапицер
166.	Хронометрист
167.	Чертожник

“

Заключителна разпоредба

§ 8. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: Атанас Запрянов